

LR Vyriausybės kanceliarijai

2026-09-08 Nr. S.141

Kopija:

Ekonomikos ir inovacijų ministerijai

Finansų ministerijai

Susisiekimo ministerijai

Energetikos ministerijai

DĖL XXI LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS PROGRAMOS NUOSTATŲ ĮGYVENDINIMO PLANO PROJEKTO

Lietuvos pramonininkų konfederacija (toliau – LPK), susipažinusi su XXI Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano projektu (toliau – Planas), teikia pastabas ir pasiūlymus dėl Plane numatytų priemonių pakankamumo ir jų atitikties Vyriausybės programoje nustatytoms kryptims bei tikslams.

LPK teigiamai vertina Plane numatytas verslui ir pramonei svarbias kryptis – investicijų skatinimą, administracinės naštos ir perteklinio Europos Sąjungos reguliavimo perkėlimo („gold-plating“) mažinimą, energetikos infrastruktūros plėtrą pramoninėse teritorijose, gynybos pramonės stiprinimą, profesinio mokymo ir regionų vaidmens didinimą. Vis dėlto, LPK vertinimu, dalis Vyriausybės programoje numatytų nuostatų Plane nėra perkelta į konkrečias priemones, o kai kuriais atvejais numatytos priemonės nėra pakankamos užsibrėžtiems ekonomikos augimo, produktyvumo ir konkurencingumo tikslams pasiekti.

Atsižvelgdama į tai, LPK atkreipia dėmesį į šiuos esminius aspektus:

1. Investicijų ir reinvesticijų skatinimas. Plane reikšmingas dėmesys skiriamas naujų investicijų pritraukimui ir atskiriems prioritetiniams sektoriams. LPK nuomone, kartu būtina užtikrinti jau Lietuvoje veikiančių įmonių investicijas į gamybos pajėgumų atnaujinimą, automatizavimą, robotizaciją, skaitmeninimą, energetinį efektyvumą ir kitą produktyvumą didinančią technologinę transformaciją. Ypač atkreipiamas dėmesys, kad **Vyriausybės programoje numatytas reinvestuojamo pelno neapmokestinimas Plane nėra perkeltas į konkretų įgyvendinimo veiksmą.** Investicinio projekto lengvatos plėtra nėra tapati reinvestuojamo pelno neapmokestinimui, todėl siūlome Planą papildyti konkrečia Vyriausybės programoje numatyta reinvestuojamo pelno neapmokestinimą įgyvendinančia priemone. Taip pat Plane investicinio projekto lengvatos išplėtimo įgyvendinimas numatytas tik **2027 m. II ketvirtį**, todėl praktinis priemonės poveikis verslui iš esmės persikeltų į vėlesnį laikotarpį. Atsižvelgiant į tai, kad ši priemonė tiesiogiai skirta **konkurencingumui didinti ir kapitalo prieinamumui verslui gerinti**, siūlome peržiūrėti jos įgyvendinimo terminą ir įvertinti galimybę priemonę įgyvendinti anksčiau. Kartu

siūlome užtikrinti, kad investicijų skatinimo priemonės apimtų produktyvumą didinančias investicijas visoje apdirbamąjoje pramonėje.

2. Konkurencingumo užtikrinimas. Plane numatyta nacionalinę Lietuvos konkurencingumo skatinimo strategiją parengti tik 2028 m. I ketvirtį. LPK nuomone, konkurencingumas turėtų būti horizontalus kriterijus, pagal kurį jau dabar būtų vertinami Vyriausybės sprendimai energetikos, mokesčių, investicijų, darbo rinkos, aplinkosaugos ir reguliavimo srityse. Todėl siūlome įvertinti galimybę paankstinti konkurencingumo strategijos parengimą ir Plane nustatyti konkrečius, išmatuojamus Lietuvos konkurencingumo pokytį parodančius rodiklius, apimančius produktyvumą, privačias investicijas, eksportą, MTEPI, technologinę transformaciją ir administracinės naštos verslui mažėjimą.

3. Pramonės technologinė transformacija ir inovacijos. Plane numatytos DI, aukštųjų technologijų, inovacijų ir kitų perspektyvių sričių plėtros priemonės, tačiau, LPK vertinimu, būtina užtikrinti, kad jų rezultatai pasiektų ir plačią Lietuvoje jau veikiančių gamybos įmonių, įskaitant MVĮ ir tradicinius pramonės sektorius, bazę. Siūlome Plane aiškiau susieti MTEPI, mokslo ir verslo bendradarbiavimo, DI infrastruktūros ir kitų technologinės plėtros priemonių įgyvendinimą su praktiniu technologijų išbandymu, komercializavimu ir diegimu gamybos įmonėse.

4. Pramonės energetinis konkurencingumas. LPK teigiamai vertina Plane numatytą išankstinį elektros infrastruktūros parengimą pramoninėse teritorijose ir kitas energetikos sistemos plėtros priemones. Tačiau siūlome energetikos politikos priemonių rezultatus vertinti ne tik energetinio saugumo, generacijos ir klimato tikslų požiūriu, bet ir pagal jų poveikį Lietuvos pramonės konkurencingumui. Plane turėtų būti aiškiai atspindėti elektros energijos ir tinklų kaštų, prijungimo terminų ir prieinamų galių, ilgalaikio energijos tiekimo, kaupimo ir lankstumo bei energijai imlios pramonės konkurencingumo klausimai. Taip pat siūlome sistemiškai įvertinti ES teisėje leidžiamų valstybės pagalbos priemonių panaudojimo galimybes Lietuvos pramonei.

5. Eksporto konkurencingumas. Plane numatytą Eksporto fondo sukūrimą vertiname teigiamai, tačiau eksporto skatinimo politika neturėtų apsiriboti vienu finansiniu instrumentu ar atskiromis tikslinėmis rinkomis. Siūlome užtikrinti nuoseklias eksporto skatinimo priemones tiek trečiųjų šalių, tiek ES rinkose ir jų prieinamumą platesniam Lietuvos gamybos įmonių ratui. Taip pat svarbu nacionaliniu ir ES lygmeniu siekti sąžiningų konkurencinių sąlygų, mažinant situacijas, kai ES gamintojams taikomi reikalavimai sukuria papildomus kaštus, kurių analogiškiems į ES rinką importuojamiems gaminiais nėra taikoma.

6. Darbo rinkos ir kompetencijų poreikio suderinimas. Plane numatyta nemažai atskirų darbo rinkos, profesinio mokymo, pameistrystės, talentų pritraukimo ir vyresnio amžiaus žmonių užimtumo priemonių. Tačiau pasigendame aiškos jungties tarp šių priemonių ir realaus bei prognozuojamo darbdavių kompetencijų poreikio. Siūlome numatyti nuolatinį nacionalinį ir regioninį kompetencijų poreikio vertinimo mechanizmą, į jį sistemiškai įtraukiant darbdavių organizacijas, o vertinimo rezultatus tiesiogiai susieti su profesinio mokymo, perkvalifikavimo ir Užimtumo tarnybos priemonių planavimu.

7. Administracinės ir reguliacinės naštos mažinimas. LPK teigiamai vertina Plane numatytas perteklinės biurokratijos, licencijavimo ir perteklinio ES teisės reikalavimų perkėlimo mažinimo priemones. Kartu siūlome šioje srityje nustatyti ne tik planuojamų peržiūrų ar pakeitimų skaičių, bet ir konkretų, išmatuojamą

administracinės naštos verslui sumažėjimo rezultata. Taip pat tikslinga numatyti mechanizmą, leidžiantį socialiniams partneriams ankstyvoje teisėkūros stadijoje identifikuoti perteklinį ES reguliavimo perkėlimą į nacionalinę teisę.

8. Transporto ir logistikos infrastruktūra. Siūlome transporto infrastruktūros priemonės Plane aiškiau susieti su ekonominiu jų poveikiu ir pramonės konkurencingumu. Planuojant infrastruktūros investicijas prioritetas turėtų būti teikiamas konkrečių logistikos kliūčių šalinimui, privažiuojamams prie LEZ ir pramoninių teritorijų, geležinkelių jungčių, intermodalumo ir transporto procesų skaitmenizavimo plėtrai. LPK tokį požiūrį jau yra teikusi Susisiekimo ministerijai, akcentuodama, kad svarbiausia infrastruktūros projektų vertinimo dedamąja turėtų būti ekonominė jų nauda ir konkrečių logistikos „butelio kakliukų“ šalinimas.

9. Verslo vaidmuo užtikrinant valstybės atsparumą. Plane numatytos valstybės institucijų, savivaldos, kritinės infrastruktūros ir kitų subjektų pasirengimo krizėms priemonės, tačiau pasigendame aiškiau apibrėžto privataus verslo vaidmens užtikrinant valstybės gyvybiškai svarbių funkcijų tęstinumą. Siūlome numatyti valstybės, savivaldos ir verslo pasirengimo krizėms bendradarbiavimo modelį, apimantį kritinių įmonių ir tiekimo grandinių identifikavimą, atsakomybių ir informacijos apsaugos mechanizmus, verslo tęstinumo užtikrinimą bei prieigą prie kritinių išteklių. Valstybės atsparumo planavime taip pat tikslinga įvertinti platesnį hibridinių grėsmių spektrą, įskaitant biosaugumo rizikas.

LPK taip pat teikia **priedą su konkrečiais pasiūlymais dėl atskirų Plano priemonių papildymo ir patikslinimo**. Priede pateikiami techninio ir sektoriaus pobūdžio pasiūlymai, papildantys šiame rašte išdėstytą Plano vertinimą.

Tikimės, kad LPK pateiktos pastabos ir pasiūlymai bus įvertinti rengiant galutinę XXI Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano redakciją ir prisidės prie Plane numatytų priemonių taiklumo bei jų poveikio Lietuvos ekonomikos ir pramonės konkurencingumui stiprinimo.

PRIDEDAMA. Lietuvos pramonininkų konfederacijos pasiūlymai dėl XXI Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano projekto, 4 lapai.

Pagarbiai
Generalinis direktorė

Raminta Radavičienė